

Strasbūras, 2018 12 11
COM(2018) 845 final

**KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI, EUROPOS VADOVŲ
TARYBAI IR TARYBAI**

**Septynioliktoji pažangos, padarytos kuriant tikrą veiksmingą saugumo sąjungą,
ataskaita**

I. ĮVADAS

Tai septynioliktoji tolesnės pažangos, padarytos kuriant tikrą ir veiksmingą saugumo sąjungą, ataskaita. Joje apžvelgiami pokyčiai, susiję su dviem pagrindiniais ramsčiais: kova su terorizmu ir organizuotu nusikalstamumu bei jų rėmimo priemonių naudojimu, taip pat mūsų apsaugos nuo šių grėsmių ir atsparumo joms didinimu. Per pastaruosius mėnesius Europos Parlamentas ir Taryba padarė didelę pažangą, susijusią su keliais teisėkūros prioritetais. Tačiau politinis susitarimas dėl daug svarbių prioritetinių dokumentų dar nepasiektas, ir teisėkūros institucijoms reikia toliau stengtis. 2019 m. gegužės mėn. vyks nauji rinkimai į Europos Parlamentą, taigi laikas itin svarbus siekiant įgyvendinti visus svarstomus Komisijos pateiktus pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų, kuriais siekiama sukurti saugumo sąjungą, atsižvelgiant į Pirmininko Jeano-Claude'o Junckerio raginimą, pareikštą 2018 m. pranešime apie Sąjungos padėtį.

2018 m. spalio 18 d. Europos Vadovų Tarybos¹ posėdyje ES vadovai dar kartą patvirtino esantys įsipareigoję stiprinti Sąjungos vidaus saugumą ir pripažino, kad pastaraisiais metais padaryta reali pažanga stiprinant vidaus saugumą – geriau bendradarbiaujant, ėmusis konkrečių priemonių vietoje ir priėmus įvairius teisės aktus. Remdamasi tuo Europos Vadovų Taryba pareikalavo pažangos darbe, susijusio su svarstomais Komisijos pasiūlymais, kuriais siekiama užkirsti kelią kibernetiniams išpuoliams, reaguoti į juos ir nuo jų atgrasyti, užkirsti kelią teroristinio turinio sklaidai internete, užtikrinti sparčią ir efektyvią tarpvalstybinę prieigą prie elektroninių įrodymų, palengvinti prieigą prie finansinės informacijos ir gerinti informacinių sistemų bei duomenų bazių sąveikumą. Šioje ataskaitoje apžvelgiama derybų dėl šių svarbių iniciatyvų padėtis, teisėkūros institucijas raginant imtis veiksmų, kad tos iniciatyvos būtų greitai patvirtintos (taip pat žr. I priedą; jame pateiktas visų saugumo sąjungos srities iniciatyvų sąrašas). Europos Vadovų Taryba taip pat paragino išnagrinėti Komisijos iniciatyvą išplėsti Europos prokuratūros įgaliojimus, kad jie apimtų ir kovą su tarpvalstybiniais teroristiniais nusikaltimais, taigi, Komisijai svarbu išsiaiškinti šio požiūrio naudą. Be to, valstybių arba vyriausybių vadovai pabrėžė, kad svarbu apsaugoti Sąjungos demokratines sistemas ir kovoti su dezinformacija būsimų Europos Parlamento rinkimų kontekste. Kitame Europos Vadovų Tarybos posėdyje, vyksiančiame 2018 m. gruodžio 13 ir 14 d., bus imtasi dezinformacijos kampanijų sklaidos klausimų, nes tai svarbus demokratinėms sistemoms kylantis uždavinys, ir jį reikia sparčiai spręsti, visų pirma siekiant užtikrinti laisvus ir sąžiningus Europos ir nacionalinius rinkimus. Remiantis tuo, šioje ataskaitoje atsižvelgiama į pažangą, padarytą užtikrinant rinkimų atsparumą Sąjungoje.

Bendroje deklaracijoje dėl 2018–2019 m. ES teisėkūros prioritetų² Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos pirmininkai nurodė, kad ES piliečių saugumo užtikrinimas yra vienas didžiausių prioritetų. Visos trys institucijos įsipareigojo saugumo sąjungos srities pasiūlymus laikyti neatidėliotinais prioritetiniais dokumentais, kuriuos reikia priimti iki šios Parlamento kadencijos pabaigos. Atsižvelgiant į per praėjusius metus jau padarytą pažangą, darbą reikia tęsti, ir Komisija teisėkūros institucijas ragina labiau stengtis derybose.

Komisija tikisi, kad Europos Parlamentas priims ataskaitą dėl Specialiojo komiteto terorizmo klausimais išvadų ir rekomendacijų – ją planuojama priimti 2018 m. gruodžio 12 d. Ataskaita bus svarbus indėlis vykdant kovos su terorizmu veiksmus ir toliau plėtojant saugumo sąjungą.

¹ <https://www.consilium.europa.eu/media/36775/18-euco-final-conclusions-en.pdf>.

² https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/joint-declaration-eu-legislative-priorities-2018-19_en.pdf.

II. TEISĖKŪROS PRIORITETŲ ĮGYVENDINIMAS

Teisėkūros institucijos per pastaruosius mėnesius padarė didelę pažangą, susijusią su keliais teisėkūros prioritetais, ir visų pirma tai pasakytina apie sustiprintą Šengeno informacinę sistemą, Kibernetinio saugumo aktą bei mokėjimą negrynaisiais pinigais. Tačiau politinis susitarimas dėl daug svarbių prioritetinių dokumentų dar nepriimtas, ir reikia dar labiau stengtis užtikrinti, kad iki Europos Parlamento rinkimų šie dokumentai būtų priimti (taip pat žr. I priedą; jame pateiktas visų saugumo sąjungos srities iniciatyvų sąrašas).

1. Patikimesnės ir pažangesnės saugumo, sienų ir migracijos valdymo informacinės sistemos

Komisija palankiai vertina Europos Parlamento ir Tarybos padarytą didelę pažangą, susijusią su pasiūlymais dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų, kuriais siekiama užtikrinti ES saugumo, sienų ir migracijos valdymo **informacinių sistemų sąveikumą**³. Šiais pasiūlymais būtų užtikrinta, kad valstybių narių sienos apsaugos pareigūnai, imigracijos pareigūnai ir teisėsaugos pareigūnai gautų tikslią ir patikimą informaciją ir gebėtų nustatyti daugybines tapatybes bei kovoti su tapatybės klaidingumu. Trišalis dialogas vyko 2018 m. spalio 24 d., lapkričio 15 d. ir 27 d. Atsižvelgdama į bendrą deklaraciją Komisija teisėkūros institucijas ragina per kitą trišalį dialogą, vyksiantį 2018 m. gruodžio 13 d., pasiekti politinį susitarimą.

Informacinių sistemų sąveikumas apimtų ir **Vizų informacinę sistemą**. Europos Parlamente ir Taryboje tebetęsiamas darbas dėl 2018 m. gegužės mėn. pasiūlymo dėl teisėkūros procedūra priimamo akto⁴, kuriuo siekiama leisti išsamiau tikrinti prašymus išduoti vizą pateikiančius asmenis, pašalinti saugumo informacijos spragas, valstybėms narėms tarpusavyje geriau keičiantis informacija, ir užtikrinti visišką ES masto duomenų bazių sąveikumą. Komisija teisėkūros institucijas ragina kuo greičiau patvirtinti savo derybų įgaliojimus, kad susitarimas dėl šio dokumento būtų pasiektas per šią Europos Parlamento kadenciją.

Pasiekus susitarimą, dėl informacinių sistemų sąveikumo taip pat bus galima pasinaudoti visais **patobulintos Šengeno informacinės sistemos**, teisėkūros institucijų patvirtintos 2018 m. lapkričio 28 d.⁵, pranašumais.

Sąveikumas taip pat apimtų siūlomą⁶ **Europos nuosprendžių registų informacinės sistemos** išplėtimą įtraukiant trečiųjų šalių piliečius. Pasiūlyme numatyta sukurti centralizuotą duomenų bazę, kuri leistų greitai patikrinti, ar kuri nors valstybė narė turi informacijos apie asmens, kuris nėra ES pilietis, teistumą. Komisija teisėkūros institucijas ragina per 2018 m. gruodžio 11 d. vyksiantį trišalį dialogą užbaigti derybas dėl šios prioritetinės teisėkūros iniciatyvos.

Informacinių sistemų sąveikumas apimtų ir sistemą EURODAC. Komisijos pasiūlymu patobulinti sistemą **EURODAC**⁷ būtų išplėsta jos sritis įtraukiant ne tik prieglobsčio prašytojų, bet ir neteisėtai šalyje esančių trečiųjų šalių piliečių bei neteisėtai į ES atvykstančių asmenų tapatybę. Komisija neseniai išdėstė, kokios naudos būtų gauta priėmus šį pasiūlymą,

³ COM(2017) 793 *final* (2017 12 12), COM(2017) 794 *final* (2017 12 12), COM(2018) 478 *final* (2018 6 13), COM(2018) 480 *final* (2018 6 13).

⁴ COM(2018) 302 *final* (2018 5 16).

⁵ COM(2016) 881 *final* (2016 12 21), COM(2016) 882 *final* (2016 12 21), COM(2016) 883 *final* (2016 12 21).

⁶ COM(2017) 344 *final* (2017 6 29).

⁷ COM(2016) 272 *final* (2016 5 4).

kaip vieną iš penkių su bendra Europos prieglobsčio sistema susijusių pasiūlymų, dėl kurių jau beveik susitarta⁸. Šie pasiūlymai turėtų būti priimti iki Europos Parlamento rinkimų.

Kad būtų užtikrintos patikimesnės ir pažangesnės saugumo, sienų ir migracijos valdymo informacinės sistemos, Komisija Europos Parlamentą ir Tarybą ragina:

Bendros deklaracijos prioritetai:

- iki šių metų pabaigos pasiekti susitarimą dėl pasiūlymų dėl teisėkūros procedūra priimamo akto dėl **sąveikumo**.
- iki 2018 m. gruodžio mėn. pasiekti susitarimą dėl pasiūlymo dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriuo **Europos nuosprendžių registrų informacinė sistema** būtų išplėsta įtraukiant ir trečiųjų šalių piliečius;
- priimti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto dėl sistemos **EURODAC** – dėl šio pasiūlymo turėtų būti greitai (dar iki Europos Parlamento rinkimų) susitarta;

Kita:

- kuo skubiau patvirtinti atitinkamus derybų įgaliojimus dėl pasiūlymo dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriuo siekiama stiprinti **Vizų informacinę sistemą**.

2. Saugumo didinimas gerinant išorės sienų valdymą

Stipri ir patikima išorės sienų apsauga yra būtina sąlyga laisvo judėjimo, nevykdant kontrolės kertant vidaus sienas, erdvės saugumui užtikrinti. Tai bendra valstybėms narėms tenkanti pareiga – valstybės narės, padedamos **Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų**, turi užtikrinti savo išorės sienų valdymą savo pačių ir visų valstybių narių naudai. Reaguodama į Europos Vadovų Tarybos 2018 m. birželio mėn. išvadą⁹ Komisija 2018 m. rugsėjo mėn. pasiūlė¹⁰ dar labiau sustiprinti Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgas, kad Agentūra turėtų patikimesnius ir nuolatinius paramos pajėgumus. Komisijos pasiūlyme nustatyta, kad valstybės narės tebėra pirmiausia atsakingos už išorės sienų apsaugą, bet Agentūrai bus suteikta priemonių padėti užtikrinti tokią apsaugą – tam ji turės Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatines pajėgas, kurias sudarys 10 000 operatyvinių darbuotojų. Laipsniškai, bet sparčiai suformavus tokias pajėgas, bus iškart sustiprintas ES bendras pajėgumas apsaugoti išorės sienas ir užtikrinti veiksmingą grąžinimą iš ES.

2018 m. gruodžio 6 d. vykusioje Teisingumo ir vidaus reikalų tarybos posėdyje susitarta dėl dalinio bendro požiūrio dėl Komisijos pasiūlymo aspektų, susijusių su grąžinimu ir išorės santykiais. Tačiau visų pasiūlymo aspektų atžvilgiu reikės imtis intensyvesnių veiksmų, kad sausio mėn. kuo anksčiau būtų gautas įgaliojimas pradėti trišalį dialogą su Europos Parlamentu. Tikimasi, kad 2019 m. sausio mėn. Europos Parlamente bus priimta Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto ataskaita. Šiam pasiūlymui Europos Sąjunga aiškiai teikia pirmumą, taigi Komisija ragina Europos Parlamentą ir Tarybą patvirtinti siūlomą teisės aktą per šią Europos Parlamento kadenciją.

Siekdama didinti saugumą gerinant išorės sienų valdymą Komisija Europos Parlamentą ir

⁸ Visų migracijos aspektų valdymas: Europos migracijos darbotvarkės įgyvendinimo pažanga, COM(2018) 798 *final* (2012 12 4).

⁹ <https://www.consilium.europa.eu/media/35936/28-euco-final-conclusions-en.pdf>.

¹⁰ COM(2018) 631 *final* (2018 9 12).

Tarybą ragina:

2018 m. pranešime apie Sąjungos padėtį nurodytos iniciatyvos:

- kuo greičiau patvirtinti visus derybų įgaliojimus dėl pasiūlymo dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriuo siekiama stiprinti **Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgas**, kad teisės aktas būtų priimtas per šią Europos Parlamento kadenciją.

3. Radikalizacijos prevencija

Taryboje vyksta derybos dėl pasiūlymo dėl reglamento, susijusio su **teroristinio turinio sklaida internete**, – šį pasiūlymą Komisija pateikė kartu su 2018 m. pranešimu apie Sąjungos padėtį¹¹. Pasiūlymu siekiama nustatyti aiškų ir suderintą teisinį pagrindą, kad būtų užkirstas kelias netinkamam prieglobos paslaugų naudojimui teroristinio turinio sklaidos internete tikslais ir kad kartu būtų užtikrintos visos pagrindinės teisės. Siūlomas reglamentas – tai atsakas ir į Europos Vadovų Tarybos¹², ir į Europos Parlamento¹³ primygtinius raginimus. Komisija palankiai vertina tai, kad 2018 m. gruodžio 6 d. vykusiame Teisingumo ir vidaus reikalų tarybos posėdyje buvo patvirtintas bendras požiūris. Komisija ragina Europos Parlamentą paspartinti su šiuo pasiūlymu susijusį darbą, kad pasiūlymas būtų priimtas per šią kadenciją.

Kartu, Komisija tebėra visiškai įsipareigojusi padėti valstybėms narėms ir prieglobos paslaugų teikėjams kovoti su teroristinio turinio sklaida internete. **ES interneto forumu** toliau bus skatinamas valstybių narių ir prieglobos paslaugų teikėjų savanoriškas bendradarbiavimas ir veiksmai, kuriais siekiama sumažintų teroristinio turinio internete prieinamumą ir įgalinti pilietinę visuomenę didinti efektyvios alternatyvios informacijos internete kiekį. 2018 m. gruodžio 5 d. įvyko ketvirtasis ministrų ES interneto forumas. Vykstant forumui atsižvelgta į pastarųjų dvylikos mėnesių pažangą, padarytą iš interneto šalinant teroristinį turinį.

Komisija taip pat toliau **remia radikalizacijos prevenciją valstybėse narėse**. 2018 m. spalio 24 d. Vienoje vykusiame steigiamajame posėdyje Sąjungos radikalizacijos prevencijos ir kovos su ja veiksmų valdyba¹⁴ susitarė dėl ES lygmens 2019 m. veiksmų ir iniciatyvų metinių strateginių gairių. Strateginiai prioritetai yra pagrįsti specialistų (2018 m. spalio 11 ir 12 d. Informacijos apie radikalizaciją tinklo aukšto lygio konferencijos ir Informacijos apie radikalizaciją tinklo plenarinio posėdžio išvados), tyrėjų (2018 m. spalio 17 d. Informacijos apie radikalizaciją tinklo tiriamoji konferencija), kitų ES tinklų ir iniciatyvų (pavyzdžiui, visų pirma Europos strateginės komunikacijos tinklo) įžvalgomis ir politikos formuotojų indėliu.

¹¹ COM(2018) 640 *final* (2018 9 12).

¹² Europos Vadovų Tarybos 2017 m. birželio 22–23 d. posėdžio išvadose pramonė paraginta plėtoti „naujas technologijas ir priemones, kuriomis būtų pagerintas automatinis turinio, kuriuo skatinama vykdyti teroro aktus, aptikimas ir jo pašalinimas. Prireikus tai turėtų būti papildyta atitinkamomis teisėkūros priemonėmis ES lygmeniu“. Europos Vadovų Taryba 2018 m. birželio 28 d. posėdyje palankiai įvertino „Komisijos ketinimą pateikti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, siekiant tobulinti turinio, kuriuo kurstoma neapykanta ir skatinama vykdyti teroro aktus, aptikimą ir šalinimą“.

¹³ Europos Parlamentas 2017 m. birželio 15 d. rezoliucijoje dėl interneto platformų ir bendrosios skaitmeninės rinkos paragino interneto platformas „sugriežtinti kovos su neteisėtu ir žalingu turiniu internete priemones“ ir paragino Komisiją pateikti su tuo susijusius pasiūlymus.

¹⁴ C(2018) 5345 (2018 8 9).

Įgyvendinant **Vidaus saugumo fondo** 2018 m. darbo programą policijos bendradarbiavimo ir nusikaltimų prevencijos srityje, 2018 m. lapkričio 28 d. Komisija paskelbė kvietimą teikti pasiūlymus dėl tikslinio 5 mln. EUR finansavimo radikalėjimo prevencijai ir kovai su juo, dėmesį skiriant aukšto lygio Komisijos ekspertų grupės radikalizacijos klausimais nustatytoms prioritetinėms sritims – bendruomenių dalyvavimui, vietos aspektui, tarpžinybiniam požiūriui ir jaunimui¹⁵. Be to, pilietinės visuomenės organizacijos, siekiančios su teroristų skelbiama informacija kovoti teikdamos teigiamą alternatyvią informaciją, ES lėšomis bus remiamos pagal Pilietinės visuomenės įgalėjimo programą; pagal šią programą pilietinės visuomenės partnerių mokymui ir finansavimui skirta 12 mln. EUR, kad jie galėtų internete rengti kovos su teroristiniu turiniu kampanijas.

Siekdama užkirsti kelią radikalėjimui, Komisija Europos Parlamentą ragina:

Sąjungos padėties 2018 m. iniciatyvos:

- pirmumo tvarka patvirtinti derybų įgaliojimus dėl pasiūlymo dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriuo siekiama užkirsti kelią **teroristinio turinio sklaidai internete**, kad teisės aktas būtų priimtas per šią Europos Parlamento kadenciją.

4. Kova su dezinformacija ir rinkimų atsparumo užtikrinimas

Atsižvelgdamos į 2018 m. birželio mėn. Europos Vadovų Tarybos raginimą Komisija ir vyriausioji įgaliotinė, bendradarbiaudamos su valstybėmis narėmis, 2018 m. gruodžio 5 d. pateikė **veiksmų planą**¹⁶, į kurį įtraukta daugiau konkrečių pasiūlymų dėl koordinuoto ES reagavimo į **dezinformacijos problemą**, įskaitant tinkamus įgaliojimus ir didesnius išteklius atitinkamoms Europos išorės veiksmų tarnybos strateginės komunikacijos grupėms.

Be to, Komisija atidžiai stebi, kaip įgyvendinami 2018 m. balandžio mėn. komunikate „Europos kova su internetine dezinformacija“¹⁷ paskelbti kovos su dezinformacija veiksmai. 2018 m. spalio 16 d. pirmoji pasirašiusiųjų grupė pasirašė **Kovos su dezinformacija praktikos kodeksą**, skirtą internetinėms platformoms ir interneto reklamos sektoriui. Toje grupėje yra trys pagrindinės platformos („Facebook“, „Google“ / „YouTube“, „Twitter“) ir interneto naršyklės paslaugų teikėja „Mozilla“, taip pat kitoms interneto platformoms ir reklamos sektoriui atstovaujančios prekybos asociacijos. Kodekse pateikta 15 išsipareigojimų, išdėstytų penkiuose skyriuose: 1) tikrinimas dedant reklaminius skelbimus, 2) politinė ir teminė (tam tikru klausimu agituojanti) reklama, 3) paslaugų vientisumas, 4) galių vartotojams suteikimas ir 5) galių mokslininkų bendruomenei suteikimas. Komisija pirmuosius 12 mėnesių atidžiai ir nuolat stebės kodekso įgyvendinimą, visų pirma atsižvelgdama į 2019 m. Europos Parlamento rinkimus¹⁸. Jeigu bus nustatyta, kad praktikos kodekso įgyvendinimas ir poveikis yra netinkamas, Komisija galės pasiūlyti kitas priemones, įskaitant reguliuojamojo pobūdžio priemones.

¹⁵ <https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/opportunities/topic-details/isfp-2018-ag-ct-rad;freeTextSearchKeyword=:typeCodes=1;statusCodes=31094501,31094502;programCode=ISFP;programDivisionCode=null;focusAreaCode=null;crossCuttingPriorityCode=null;callCode=Default;sortQuery=openingDate;orderBy=asc;onlyTenders=false>.

¹⁶ JOIN (2018) 36 (2018 12 5).

¹⁷ COM(2018) 236 *final* (2018 4 26).

¹⁸ COM(2018) 794 (2018 12 5).

Siekdama padėti užtikrinti **rinkimų atsparumą** Komisija pateikė keletą iniciatyvų, kuriomis siekiama šalinti išpuolių prieš rinkimų infrastruktūrą bei kampanijos informacines sistemas grėsmę ir netinkamo asmens duomenų naudojimo, siekiant tyčia daryti įtaką Europos Parlamento rinkimams, riziką. 2018 m. rugsėjo 12 d. Komisija priėmė komunikatą dėl saugių ir sąžiningų rinkimų užtikrinimo¹⁹ ir rekomendaciją dėl rinkimų srities bendradarbiavimo tinklų, skaidrumo internete, apsaugos nuo kibernetinio saugumo incidentų ir kovos su dezinformacijos kampanijomis vykstant Europos Parlamento rinkimams. Europos rinkimų srities bendradarbiavimo tinklas veiks kaip rekomendacijos įgyvendinimo koordinavimo forumas, o 2019 m. pradžioje planuojama pateikti Tarybos išvadas dėl šių priemonių.

Kartu su komunikatu bei rekomendacija Komisija pateikė ir ES duomenų apsaugos teisės taikymo gaires, kuriomis siekiama vykstant rinkimams padėti nacionalinėms institucijoms, Europos ir nacionalinėms politinėms partijoms ir kitiems rinkimų proceso dalyviams vykdyti duomenų apsaugos prievoles pagal ES teisę²⁰, taip pat **pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto dėl tikslinio 2014 m. Reglamento dėl partijų finansavimo pakeitimo**²¹. Europos Parlamento Konstitucinių reikalų komitetas dėl savo ataskaitos balsavo 2018 m. gruodžio 6 d., o per Europos Parlamento 2018 m. gruodžio sesijos plenarinį posėdį turėtų būti patvirtinti jo derybų įgaliojimai. Komisija ragina Tarybą savo derybų įgaliojimus patvirtinti 2018 m. gruodžio mėn., kad abi teisėkūros institucijos galėtų nedelsiant pradėti trišalio dialogo sesijas, siekiant užtikrinti, kad pasiūlyti tiksliniai pakeitimai būtų padaryti laiku, t. y. iki 2019 m. Europos Parlamento rinkimų.

Spalio 15 ir 16 d. Komisija surengė **aukšto lygio konferenciją kibernetinių grėsmių rinkimams klausimais**; konferencija siekta gauti informacijos, kuri būtų naudinga Europos Komisijos dabartiniam darbui, kuriuo siekiama didinti rinkimų proceso saugumą ir atsparumą nuolat kylančioms kibernetinėms grėsmėms. Į renginį aptarti, kaip geriausia imtis tolesnių su esamomis iniciatyvomis susijusių veiksmų, susirinko geriausi viso pasaulio specialistai. Po konferencijos vyko aukšto lygio valstybių narių praktinis seminaras, surengtas siekiant sutelkti nacionalines rinkimų komisijas ir kibernetinio saugumo srities pareigūnus. Tai buvo pirmas kartas, kai rinkimų ir kibernetinio saugumo institucijos susitiko aptarti, kaip geriausia šalinti rinkimams kylančias kibernetines grėsmes.

Į 2018 m. lapkričio 26–27 vykusį **kolokviumą pagrindinių teisių klausimais** plačiai demokratijos ES temai aptarti buvo suburti valstybių narių ir Europos politikos formuotojai, akademinė bendruomenė ir pilietinės visuomenės atstovai, žiniasklaida, tarptautinės organizacijos ir privatusis sektorius. Kolokviumo išvadomis bus remiamasi vykdant Europos rinkimų srities bendradarbiavimo tinklo veiklą, ir Komisija šio tinklo narius pirmą kartą suburs sausio mėn.

Siekdama užkirsti kelią dezinformacijai ir padidinti rinkimų atsparumą, Komisija Europos Parlamentą ir Tarybą ragina:

2018 m. pranešime apie Sąjungos padėtį nurodytos iniciatyvos:

- užtikrinti, kad pasiūlyti **tiksliniai Reglamento dėl partijų finansavimo pakeitimai** būtų padaryti tinkamu laiku iki 2019 m. Europos Parlamento rinkimų.

¹⁹ COM(2018) 637 *final* (2018 9 12).

²⁰ COM(2018) 638 *final* (2018 9 12).

²¹ COM(2018) 636 *final* (2018 9 12).

2018 m. ketinimų raštas:

- greitai ir ryžtingai įgyvendinti **Kovos su dezinformacija veiksmų plano**, Europos Komisijos pateikto 2018 m. gruodžio 5 d., veiksmus.

5. Kibernetinio saugumo didinimas

Įgyvendinant veiksmus, nustatytus 2017 m. rugsėjo mėn. bendrame komunikate²² „Atsparumas, atgrasymas ir gynyba: ES kibernetinio saugumo didinimas“, teisėkūros institucijos nuo 2018 m. rugsėjo 13 d. iki gruodžio 10 d. surengė penkis trišalius dialogus dėl siūlomo **Kibernetinio saugumo akto**²³ ir pasiekė politinį susitarimą. Aktu, kuris dabar bus oficialiai priimtas ir netrukus įsigalios, sustiprinami ES tinklų ir informacijos apsaugos agentūros įgaliojimai. Juo taip pat sukurama informacinių bei ryšių technologijų produktų, paslaugų ir sistemų ES kibernetinio saugumo sertifikavimo sistema.

Komisija palankiai vertina padarytą pažangą, susijusią su pasiūlymu dėl teisėkūros procedūra priimamo akto dėl **negrynujų mokėjimo priemonių**²⁴. Siūlomomis taisyklėmis bus atnaujinta kovos su sukčiavimu negrynosiomis mokėjimo priemonėmis ir jų klastojimu ES teisinė sistema, sprendžiant naujus uždavinius ir klausimus, susijusius su technologine plėtra, pvz., virtualiosiomis valiutomis ir mokėjimu mobiliuoju telefonu, šalinant operatyvinio bendradarbiavimo kliūtis ir griežtinant prevencines priemones bei didinant pagalbą nukentėjusiesiems. Trišalio dialogo diskusijos buvo pradėtos 2018 m. rugsėjo mėn., o naujausios diskusijos vyko 2018 m. lapkričio 28 d., ir buvo pasiektas preliminarus susitarimas. Komisija teisėkūros institucijas ragina per kitą trišalį dialogą, vyksiantį 2018 m. gruodžio 12 d., užbaigti derybas dėl šio dokumento.

Atsižvelgiant į 2017 m. paskelbtas plataus užmojo kibernetinio saugumo iniciatyvas, 2018 m. rugsėjo mėn. Komisijos pasiūlymu dėl reglamento, kuriuo įsteigiamas **Europos kibernetinio saugumo pramonės, technologijų ir mokslinių tyrimų kompetencijos centras ir Nacionalinių koordinavimo centrų tinklas**, siekiama remti kibernetinio saugumo technologinius ir pramonės pajėgumus, ir tai yra kertinis saugančios Europos akmuo. Tai visiškai atitinka pagrindinį tikslą – didinti Sąjungos kibernetinio saugumo pramonės konkurencingumą ir paversti kibernetinį saugumą kitų Europos pramonės įmonių konkurenciniu pranašumu. Komisija Europos Parlamentą ir Tarybą ragina greitai patvirtinti savo atitinkamus derybų įgaliojimus, kad būtų galima kuo skubiau pradėti trišales diskusijas, atsižvelgiant į vykstančias derybas dėl Skaitmeninės Europos programos.

Atsižvelgiant į pasaulinį kibernetinių grėsmių pobūdį, labai svarbu tarptautinis bendradarbiavimas kibernetinio saugumo srityje. 2018 m. spalio 23–24 d. JAV Vidaus saugumo departamento ir Europos Komisijos atstovai, ieškodami būdų intensyviau bendradarbiauti, dalyvavo **praktiniame seminare dėl kibernetinio saugumo politikos metodų**. Dalyviai nustatė kelias galimybes palengvinti dvišalį įsitraukimą bei paskatino išsamesnius darbinio lygmens mainus, susijusius su atitinkamu informacijos patvirtinimu, tiekimo grandinės rizikos valdymu, darbo jėgos ir įgūdžių valdymu, taip pat kibernetinio saugumo srities mokslinių tyrimų ir plėtros prioritetais.

Per pastaruosius mėnesius Europos išorės veiksmų tarnyba, bendradarbiaudama su Komisija, surengė dar vieną **dialogų kibernetikos klausimais** su Jungtinėmis Valstijomis (2018 m.

²² JOIN(2017) 450 *final* (2017 9 13).

²³ COM(2017) 477 *final* (2017 9 13).

²⁴ COM(2017) 489 *final* (2017 9 13).

rugsėjo 10 d.) bei Kinija (2018 m. lapkričio 16 d.) raundą ir planuoja 2018 m. gruodžio 12 d. surengti dialogą su Indija. Dialogai buvo susiję su kibernetinės erdvės normų bei kibernetinio saugumo pasitikėjimo stiprinimo priemonių įgyvendinimu ir tarptautinės teisės taikymu kibernetinėje erdvėje. Per pastaruosius mėnesius didelė pažanga padaryta įgyvendinant ES diplomatinio atsako į kibernetinę kenkimo veiklą sistemą (**kibernetinio saugumo diplomatijos priemonių rinkinį**)²⁵, atsižvelgiant į Europos Vadovų Tarybos raginimą, pareikštą 2018 m. birželio mėn. ir jos 2018 m. spalio mėn. išvadose dėl ES ribojamųjų priemonių, kuriomis būtų galima reaguoti į kibernetinius išpuolius.

Siekdama didinti kibernetinį saugumą, Komisija Europos Parlamentą ir Tarybą ragina:

2018 m. pranešime apie Sąjungos padėtį nurodytos iniciatyvos:

- kuo greičiau patvirtinti savo derybų įgaliojimus dėl pasiūlymo dėl teisėkūros procedūra priimamo akto dėl **Europos kibernetinio saugumo pramonės, technologijų ir mokslinių tyrimų kompetencijos centro ir Nacionalinių koordinavimo centrų tinklo**, kad, jeigu tik įmanoma, teisės aktai būtų priimti per šią Europos Parlamento kadenciją.

Kita:

- 2018 m. gruodžio mėn. baigti rengti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto dėl **negrynujų mokėjimo priemonių**.

6. Erdvės, kurioje veikia teroristai, panaikinimas

Veiksmingas nusikaltimo tyrimas, baudžiamasis persekiojimas ir nuosprendis labai priklauso nuo elektroninių įrodymų. Vykdamas baudžiamąjį tarpvalstybinių nusikaltimų, pavyzdžiui, terorizmo arba kibernetinių nusikaltimų, persekiojimą, labai svarbu turėti tokių įrodymų. Komisija palankiai vertina tai, kad 2018 m. gruodžio 7 d. Teisingumo ir vidaus reikalų taryba patvirtino bendrą požiūrį dėl 2018 m. balandžio mėn. Komisijos pasiūlyto reglamento, kuriuo siekiama pagerinti tarpvalstybinę prieigą prie **elektroninių įrodymų** atliekant baudžiamuosius tyrimus²⁶. Atsižvelgdama į elektroninių įrodymų svarbą atliekant beveik visų rūšių nusikaltimų baudžiamuosius tyrimus, taip pat atsižvelgdama į Bendrą deklaraciją Komisija Europos Parlamentą ragina paspartinti su šiuo pasiūlymu susijusį savo darbą, kad pasiūlymas būtų priimtas per šią kadenciją.

Atsižvelgdama į **tarptautinę raidą, susijusią su elektroniniais įrodymais**, Komisija atidžiai stebi, kaip vyksta derybos dėl Europos Tarybos (Budapešto) konvencijos dėl kibernetinių nusikaltimų antrojo papildomo protokolo, susijusios su galimybe susipažinti su elektroniniais įrodymais. Be to, susitarimu su Jungtinėmis Valstijomis būtų užtikrintas teisinis aiškumas abiejų susitarimo šalių teisėsaugos institucijoms ir išvengta paslaugų teikėjams nustatytinų prieštaraujančių teisinių prievolių. 2018 m. lapkričio 8–9 d. Vašingtone vykusiame ES ir JAV teisingumo ir vidaus reikalų ministrų susitikime ir ES, ir JAV atstovai pabrėžė, kad greita tarpvalstybinė prieiga prie elektroninių įrodymų svarbi tiek teisėsaugos, tiek teisminės institucijoms. Atsižvelgdama į pažangą, padarytą vykstant diskusijoms dėl elektroninių

²⁵ Tarybos dokumentas 9916/17.

²⁶ COM(2018) 225 *final* (2018 4 17). Derybos dėl kartu teikiamos Direktyvos, kuria nustatomos teisinių atstovų skyrimo įrodymams baudžiamosiose bylose rinkti suderintos taisyklės (COM(2018) 226 *final* (2018 4 17)), bus tęsiamos.

įrodymų srities pasiūlymų, taip pat į poreikį užtikrinti pakankamą būsimos ES vidaus tvarkos parametrų ir apsaugos priemonių aiškumą Komisija ketina pasiūlyti kartu ir kuo skubiau priimti dvi rekomendacijas dėl derybinių nurodymų, susijusių su šiais dviem tarptautiniais aspektais.

Atsižvelgdama į teisėsaugos institucijų prieigos prie finansinės informacijos svarbą, 2018 m. balandžio mėn. Komisija priėmė pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriuo siekiama **sudaryti palankesnes sąlygas finansinę ir kito pobūdžio informaciją naudoti** sunkių baudžiamųjų nusikaltimų prevencijos, nustatymo, tyrimo arba baudžiamojo persekiojimo už juos tikslais²⁷. Šiuo pasiūlymu siekiama paskirtoms teisėsaugos institucijoms ir turto susigrąžinimo tarnyboms suteikti tiesioginę prieigą prie banko sąskaitos informacijos, saugomos nacionaliniuose centralizuotuose banko sąskaitų registruose, bei stiprinti nacionalinių finansinės žvalgybos padalinių ir teisėsaugos institucijų bendradarbiavimą. 2018 m. lapkričio 21 d. Taryba patvirtino bendrą požiūrį dėl dokumento. Kadangi 2018 m. gruodžio 3 d. buvo priimta Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto ataskaita, tikimasi, kad Europos Parlamentas dėl savo derybų įgaliojimų susitars per 2018 m. gruodžio mėn. plenarinę sesiją. Komisija palankiai vertina padarytą pažangą ir teisėkūros institucijas ragina neatidėliojant imtis tarpinstitucinių derybų, kad susitarimas būtų pasiektas iki Europos rinkimų.

2018 m. balandžio mėn. Komisija pateikė pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto dėl **sprogstamųjų medžiagų pirmtakų tiekimo rinkai ir naudojimo apribojimų**²⁸, kuriuo siekiama apriboti galimybę gauti pavojingų sprogstamųjų medžiagų pirmtakų, kurie gali būti neteisėtai naudojami savadarbiams sprogmenims gaminti. Šiuo pasiūlymu siekiama pašalinti saugumo spragas taikant įvairias priemones, pvz., papildomų cheminių medžiagų draudimą, privalomą informacijos apie asmenis, kurie kreipiasi dėl licencijos įsigyti ribojamas chemines medžiagas, patikrinimą nuosprendžių registruose, ir išaiškinant, kad ekonominės veiklos vykdytojams galiojančios taisyklės taip pat taikomos internete veiklą vykdančioms įmonėms. Tikimasi, kad Europos Parlamento Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetas savo ataskaitą priims 2018 m. gruodžio 10 d. Atsižvelgdama į padarytą su šiuo dokumentu susijusią pažangą, Komisija Tarybą ragina savo derybų įgaliojimus patvirtinti dar 2018 m. gruodžio mėn., taip pat abi teisėkūros institucijas ragina susitarti dar per šią Europos Parlamento kadenciją.

Dar vienu Komisijos pasiūlymu dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, pateiktu 2018 m. balandžio mėn., siekiama didinti Sąjungos piliečių tapatybės kortelių ir teisę gyventi šalyje patvirtinančių dokumentų saugumą²⁹. Pasiūlymu pirmiausia nustatomos būtiniausios **tapatybės kortelių saugumo savybės** – kortelių bekontakčiame luste turės būti biometriniai identifikatoriai (veido atvaizdas ir dviejų pirštų atspaudai). Šis pasiūlymas Komisijos 2019 m. metinėje darbo programoje nurodytas kaip prioritetinis svarstomas pasiūlymas. 2018 m. lapkričio 14 d. Taryba patvirtino įgaliojimus su Parlamentu pradėti derybas dėl šio pasiūlymo. 2018 m. gruodžio 3 d. Parlamentas sutiko pradėti derybas, grindžiamas Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto ataskaita. Trišalės diskusijos bus greitai pradėtos, ir Komisija yra įsipareigojusi padėti teisėkūros institucijoms pasiūlymą priimti iki kitų Europos Parlamento rinkimų, o šie vyks jau greitai.

²⁷ COM(2018) 213 *final* (2018 4 17).

²⁸ COM(2018) 209 *final* (2018 4 17).

²⁹ COM(2018) 212 *final* (2018 4 17).

Siekdama panaikinti erdvę, kurioje veikia teroristai, Komisija ragina:

Bendros deklaracijos prioritetai:

- Europos Parlamentą skubiai patvirtinti savo derybų įgaliojimus, susijusius su pasiūlymais dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų dėl **elektroninių įrodymų**, ir nedelsiant pradėti trišales diskusijas su Taryba;
- Europos Parlamentą ir Tarybą dar prieš Europos Parlamento rinkimus pasiekti susitarimą dėl pasiūlymo dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, **kuriuo sudaromos palankesnės sąlygos naudoti finansinius duomenis**.

Kita:

- Europos Parlamentą ir Tarybą iki 2018 m. pabaigos patvirtinti savo derybų įgaliojimus dėl pasiūlymo dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriuo griežtinami **sprogstamosios medžiagos pirmtakų tiekimo rinkai ir naudojimo apribojimai**;
- Europos Parlamentą ir Tarybą pasiekti susitarimą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriuo stiprinamos **nacionalinių tapatybės kortelių ir teisę gyventi šalyje patvirtinančių dokumentų apsauginės savybės**, kad teisės aktas būtų priimtas dar prieš Europos Parlamento rinkimus.

III. KITŲ PRIORITETINIŲ SAUGUMO SRITIES DOKUMENTŲ ĮGYVENDINIMAS

1. Teisėkūros priemonių įgyvendinimas saugumo sąjungoje

Kad veiksminga ir tikra saugumo sąjunga būtų naudinga, itin svarbu visiškas ir teisingas priemonių, dėl kurių susitarta, įgyvendinimas. Komisija aktyviai remia valstybes nares, taip pat ir skirdama finansavimą bei palengvindama keitimąsi geriausia patirtimi. Prireikus Komisija taip pat naudojasi visais Sutartimis jai suteiktais įgaliojimais, kad būtų užtikrintas ES teisės vykdymas, tam tikrais atvejais įskaitant pažeidimo nagrinėjimo procedūras.

Kadangi **ES direktyvos dėl keleivio duomenų įrašo**³⁰ įgyvendinimo terminas baigėsi 2018 m. gegužės 25 d., Komisija 2018 m. liepos 19 d. pradėjo pažeidimo nagrinėjimo procedūras prieš 14 valstybių narių, nepranešusių apie tai, kad buvo priimti nacionalinės teisės aktai, kuriais direktyva³¹ – itin svarbi priemonė kovojant su terorizmu ir sunkiais nusikaltimais – išsamiai perkelta į nacionalinę teisę. Nuo tada apie išsamų direktyvos perkėlimą į nacionalinę teisę pranešė penkios valstybės narės³². Kartu Komisija visoms valstybėms narėms toliau padeda užbaigti keleivio duomenų įrašo sistemų kūrimą, be kita ko, sudarydama palankesnes sąlygas keistis informacija ir geriausia patirtimi.

Direktyvos dėl kovos su terorizmu³³ perkėlimo į nacionalinę teisę terminas baigėsi 2018 m. rugsėjo 8 d. Komisija 2018 m. lapkričio 21 d. pradėjo pažeidimo nagrinėjimo procedūras prieš

³⁰ Direktyva (ES) 2016/681 (2016 4 27).

³¹ Bulgariją, Čekiją, Estiją, Graikiją, Ispaniją, Prancūziją, Kiprą, Liuksemburgą, Nyderlandus, Austriją, Portugaliją, Rumuniją, Slovėniją ir Suomiją. Komisija gauna valstybių narių atsakymus, įskaitant pranešimus apie susijusius teisės aktus; šiuo metu jie nagrinėjami (taip pat žr. 47 išnašą).

³² Bulgariją, Prancūziją, Liuksemburgą, Austriją ir Graikiją (2018 m. gruodžio 6 d. duomenys).

³³ Direktyva (ES) 2017/541 (2017 3 15).

16 valstybių narių, nepranešusių apie tai, kad buvo priimti nacionalinės teisės aktai, kuriais direktyva išsamiai perkelta į nacionalinę teisę³⁴.

Direktyvos dėl ginklų įsigijimo ir laikymo kontrolės³⁵ perkėlimo į nacionalinę teisę terminas baigėsi 2018 m. rugsėjo 14 d. Todėl Komisija 2018 m. lapkričio 22 d. pradėjo pažeidimo nagrinėjimo procedūras prieš 25 valstybes nares, nepranešusias apie tai, kad buvo priimti nacionalinės teisės aktai, kuriais direktyva išsamiai perkelta į nacionalinę teisę³⁶. Pradėjus pažeidimo nagrinėjimo procedūras, dar viena šalis pranešė apie priemones, kuriomis direktyva išsamiai perkelta į nacionalinę teisę³⁷.

Duomenų apsaugos teisėsaugos srityje direktyvos³⁸ perkėlimo į nacionalinę teisę terminas baigėsi 2018 m. gegužės 6 d. Komisija 2018 m. liepos 19 d. pradėjo pažeidimo nagrinėjimo procedūras prieš 19 valstybių narių, nepranešusių apie tai, kad buvo priimti nacionalinės teisės aktai, kuriais direktyva išsamiai perkelta į nacionalinę teisę³⁹.

Remiantis tuo, ką valstybės narės pranešė Komisijai, **Tinklų ir informacinių sistemų saugumo direktyva**⁴⁰ visiškai perkelta 21 valstybėje narėje, o 3 valstybėse narėse ji iš dalies perkelta⁴¹. Komisija atliko 18 iš 21 valstybės narės *prima facie* patikrinimus, ir patikrinimais patvirtinta, kad direktyva į nacionalinę teisę, atrodo, yra visiškai perkelta. 2018 m. liepos 19 d. Komisija pradėjo pažeidimo nagrinėjimo procedūras prieš 17 valstybių narių, iki 2018 m. gegužės 9 d. termino nepranešusių apie visišką direktyvos perkėlimą⁴².

Iki 2018 m. lapkričio 9 d. valstybės narės, perkeldamos Tinklų ir informacinių sistemų saugumo direktyvą, Komisijai turėjo pateikti informaciją apie esminių paslaugų operatorius, nustatytus jų teritorijoje. Tai viešojo ir privačiojo sektorių subjektai, kurie pagal direktyvos reikalavimus turėtų užtikrinti savo tinklų bei informacinių sistemų saugumą ir pranešti apie didžiausius incidentus. Kol kas 19 valstybių narių Komisijai pateikė atsiliepimų, o tinkamą informaciją Komisijai pranešė 16 valstybių narių⁴³. Komisija dabar vertins gautą informaciją ir pagal ją parengs ataskaitą dėl valstybių narių taikomų metodų, susijusių su nustatymo procesu, nuoseklumo.

³⁴ Belgiją, Bulgariją, Čekiją, Estiją, Graikiją, Ispaniją, Kroatiją, Kiprą, Lietuvą, Liuksemburgą, Malta, Austriją, Lenkiją, Portugaliją, Rumuniją ir Slovėniją.

³⁵ Direktyva (ES) 2017/853 (2017 5 17).

³⁶ Belgiją, Bulgariją, Čekiją, Vokietiją, Estiją, Airiją, Graikiją, Ispaniją, Prancūziją, Kiprą, Latviją, Lietuvą, Liuksemburgą, Vengriją, Malta, Nyderlandus, Austriją, Lenkiją, Portugaliją, Rumuniją, Slovėniją, Slovakiją, Suomiją, Švediją, Jungtinę Karalystę.

³⁷ Prancūzija (2018 m. gruodžio 6 d. duomenys).

³⁸ Direktyva (ES) 2016/680 (2016 4 27).

³⁹ Belgiją, Bulgariją, Čekiją, Estiją, Graikiją, Ispaniją, Prancūziją, Kroatiją, Kiprą, Latviją, Lietuvą, Liuksemburgą, Vengriją, Nyderlandus, Lenkiją, Portugaliją, Rumuniją, Slovėniją ir Suomiją. Komisija gauna valstybių narių atsakymus, įskaitant pranešimus apie susijusius teisės aktus; šiuo metu jie nagrinėjami (taip pat žr. 51 išnašą).

⁴⁰ Direktyva (ES) 2016/1148 (2016 4 27).

⁴¹ Apie visišką direktyvos perkėlimą į nacionalinę teisę pranešė Bulgarija, Čekija, Danija, Vokietija, Graikija, Estija, Airija, Ispanija, Prancūzija, Kroatija, Italija, Kipras, Malta, Nyderlandai, Lenkija, Portugalija, Slovėnija, Slovakija, Suomija, Švedija ir Jungtinė Karalystė. Apie dalinį direktyvos perkėlimą į nacionalinę teisę pranešė Lietuva, Vengrija ir Latvija (2018 m. gruodžio 6 d. duomenys).

⁴² Belgiją, Bulgariją, Daniją, Airiją, Graikiją, Ispaniją, Prancūziją, Kroatiją, Latviją, Lietuvą, Liuksemburgą, Vengriją, Nyderlandus, Austriją, Lenkiją, Portugaliją ir Rumuniją. Komisija gauna valstybių narių atsakymus, įskaitant pranešimus apie susijusius teisės aktus; šiuo metu jie nagrinėjami (taip pat žr. 48 išnašą).

⁴³ Kipras, Čekija, Vokietija, Danija, Estija, Ispanija, Suomija, Prancūzija, Kroatija, Vengrija, Lietuva, Nyderlandai, Lenkija, Portugalija, Švedija ir Jungtinė Karalystė (2018 m. gruodžio 6 d. duomenys).

Komisija taip pat vertina **Ketvirtosios kovos su pinigų plovimu direktyvos**⁴⁴ perkėlimą į nacionalinę teisę ir atlieka darbą, kuriuo siekiama užtikrinti, kad taisyklės būtų įgyvendinamos vietoje. Todėl Komisija pradėjo pažeidimo nagrinėjimo procedūras prieš 21 valstybę narę, nepranešusią apie tai, kad buvo priimti nacionalinės teisės aktai, kuriais direktyva perkelta į nacionalinę teisę⁴⁵. Prireikus Komisija ir toliau vykdys savo įgaliojimus, kad užtikrintų visišką šios direktyvos įgyvendinimą. Papildant šią direktyvą, 2018 m. gruodžio 3 d. ES įsigaliojo naujos baudžiamosios teisės priemonės, skirtos kovai su pinigų plovimu. Naująją direktyvą⁴⁶ bus suderinti pinigų plovimo nusikaltimai ir su jais susijusios sankcijos – visoje ES bus nustatytos vienodai griežtos bausmės, o minimalus įkalinimo laikas bus 4 metai. Valstybės narės dar turi 24 mėnesius šiai direktyvai perkelti į nacionalinę teisę ir atitinkamai apie tai pranešti Komisijai.

Komisija ragina visas valstybes nares visiškai įgyvendinti ir taikyti visas ES priemones ir dokumentus, dėl kurių susitarta saugumo sąjungoje.

Kadangi baigėsi perkėlimo į nacionalinę teisę terminas, Komisija pradėjo pažeidimo nagrinėjimo procedūras ir ragina valstybes nares skubos tvarka imtis būtinų priemonių, kad toliau nurodytos direktyvos būtų visiškai perkeltos į nacionalinę teisę, ir apie tai pranešti Komisijai:

- **ES keleivio duomenų įrašo direktyva**; 6 valstybės narės dar turi pranešti apie direktyvos perkėlimą į nacionalinę teisę, o 3 valstybės narės turi papildyti pranešimą apie perkėlimą⁴⁷;
- **Tinklų ir informacinių sistemų saugumo direktyva**; 4 valstybės narės dar turi pranešti apie direktyvos perkėlimą į nacionalinę teisę, o 3 valstybės narės turi papildyti pranešimą apie perkėlimą⁴⁸;
- **Kovos su terorizmu direktyva**; 7 valstybės narės dar turi pranešti apie direktyvos perkėlimą į nacionalinę teisę, o 9 valstybės narės turi papildyti pranešimą apie perkėlimą⁴⁹;
- **Direktyva dėl ginklų įsigijimo ir laikymo kontrolės**; 19 valstybių narių dar turi pranešti apie direktyvos perkėlimą į nacionalinę teisę, o 5 valstybės narės turi papildyti pranešimą apie perkėlimą⁵⁰;

⁴⁴ Direktyva (ES) 2015/849 (2015 5 20).

⁴⁵ Belgiją, Bulgariją, Daniją, Estiją, Airiją, Graikiją, Ispaniją, Prancūziją, Kroatiją, Kiprą, Latviją, Lietuvą, Liuksemburgą, Maltą, Nyderlandus, Austriją, Lenkiją, Portugaliją, Rumuniją, Slovakiją ir Suomiją.

⁴⁶ 2018 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/1673 dėl kovos su pinigų plovimu baudžiamosios teisės priemonėmis.

⁴⁷ Ispanija, Kipras, Nyderlandai, Portugalija, Rumunija ir Suomija dar turi pranešti apie perkėlimą į nacionalinę teisę. Čekija, Estija ir Slovėnija pranešė apie dalinį perkėlimą, taigi dar turi papildyti pranešimą apie perkėlimą (2018 m. gruodžio 6 d. duomenys).

⁴⁸ Belgija, Liuksemburgas, Austrija ir Rumunija dar nepranešė apie perkėlimą į nacionalinę teisę. Lietuva, Vengrija ir Latvija pranešė apie dalinį perkėlimą, taigi dar turi papildyti pranešimą apie perkėlimą (2018 m. gruodžio 6 d. duomenys).

⁴⁹ Bulgarija, Graikija, Kipras, Liuksemburgas, Malta, Lenkija ir Rumunija dar nepranešė apie direktyvos perkėlimą į nacionalinę teisę. Belgija, Čekija, Estija, Ispanija, Kroatija, Lietuva, Austrija, Portugalija ir Slovėnija pranešė apie dalinį perkėlimą, taigi dar turi papildyti pranešimą apie perkėlimą (2018 m. gruodžio 6 d. duomenys).

⁵⁰ Belgija, Bulgarija, Vokietija, Estija, Airija, Graikija, Ispanija, Kipras, Latvija, Liuksemburgas, Vengrija, Nyderlandai, Austrija, Lenkija, Rumunija, Slovėnija, Slovakija, Suomija ir Švedija dar nepranešė apie direktyvos perkėlimą į nacionalinę teisę. Čekija, Lietuva, Malta, Portugalija ir Jungtinė Karalystė pranešė

- **Duomenų apsaugos teisėsaugos srityje direktyva;** 11 valstybių narių dar turi pranešti apie direktyvos perkėlimą į nacionalinę teisę, o 2 valstybės narės turi papildyti pranešimą apie perkėlimą⁵¹; taip pat
- **Ketvirtoji kovos su pinigų plovimu direktyva;** 3 valstybės narės turi papildyti pranešimą apie perkėlimą⁵².

2. Pasirengimas ir apsauga

Praėjus metams nuo 2017 m. Komisijos **viešųjų erdvių apsaugos rėmimo veiksmų plano**⁵³ patvirtinimo, padaryta didelė pažanga šį veiksmų planą įgyvendinant visose srityse, ir pirmiausia dėmesys skirtas gairių teikimui ir ES skiriamam finansavimui valstybėms narėms remti.

Surengti šeši susitikimai su viešojo sektoriaus institucijomis ir privačiojo sektoriaus veiklos vykdytojais, per juos dalytasi gerąja patirtimi ir keistasi informacija, kaip veiklos vykdytojai ir viešojo sektoriaus institucijos gali stiprinti įvairių rūšių viešųjų erdvių, įskaitant viešbučius, prekybos centrus, transporto vietas, sporto stadionus ir kultūros renginių vietas, saugumą. Nors ir viešojo sektoriaus institucijos, ir veiklos vykdytojai imasi iniciatyvų savo vietų saugumui stiprinti, per susitikimus paaiškėjo, kad tebėra sunkumų ir spragų. Vienuose sektoriuose saugumo kultūra tinkamai išplėtotą, tačiau kituose sektoriuose tik dabar pradedama laikytis sistemingesnio požiūrio į jų vietų apsaugą. Veiklos vykdytojų forumas – Komisijos vadovaujama grupė, skatinanti viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės ryšius siekiant didinti saugumą – 2018 m. lapkričio 26 d. surengė posėdį, kuriame dalyvavo visų sektorių atstovai. Dalyviai palankiai įvertino Komisijos tarnybų pateiktas gaires, kuriose išdėstyta geroji patirtis, susijusi su priemonėmis, kurias veiklos vykdytojai ir viešojo sektoriaus institucijos turėtų įdiegti viešųjų erdvių saugumui stiprinti.

Komisijai 2018 m. birželio mėn. surengus techninį praktinį seminarą, kuriame dalyvavo Europos miestų urbanistikos specialistai ir vietos saugumo pareigūnai, Komisijos Jungtinis tyrimų centras parengė dvi ataskaitas, kuriomis aprėpta viešųjų erdvių apsaugos ir užkardų sistemoms skirta gairių medžiaga. Pirmosios Europos gairės, skirtos tinkamų užkardų sistemų pasirinkimui, taip pat parengtos, kad urbanistikos specialistai galėtų didinti miesto saugumą neformuodami tvirtoves primenančio miesto centro.

ES lėšomis remiamas ir šis darbas. 2017 m. pagal policijos bendradarbiavimo, nusikalstamumo prevencijos, kovos su juo ir krizių valdymo finansinės paramos priemonę paskelbus kvietimą teikti pasiūlymus dėl apsaugos, buvo atrinkti aštuoni su viešųjų erdvių apsauga susiję projektai, apimantys įvairias sritis – miesto saugumo koncepcijas, platesnį saugumo aspektų integravimą projektavimo metu, apsaugą nuo taranavimo transporto priemonėmis išpuolių, aukštesnį apsaugos lygį, taikomą užtikrinant geležinkelio saugumą, ir informuotumo didinimo kampanijas. Tolesni veiksmai bus finansuojami pagal 2018 m.

apie dalinį perkėlimą, taigi dar turi papildyti pranešimą apie perkėlimą (2018 m. gruodžio 6 d. duomenys).

⁵¹ Bulgarija, Estija, Graikija, Ispanija, Kipras, Latvija, Nyderlandai, Lenkija, Rumunija, Slovėnija ir Suomija dar turi pranešti apie perkėlimą į nacionalinę teisę. Čekija ir Portugalija pranešė apie dalinį perkėlimą, taigi dar turi papildyti pranešimą apie perkėlimą (2018 m. gruodžio 6 d. duomenys).

⁵² Liuksemburgas, Austrija ir Rumunija pranešė apie dalinį perkėlimą, taigi dar turi papildyti pranešimą apie perkėlimą. Likusios 18 valstybių narių pranešė apie visišką perkėlimą į nacionalinę teisę; Komisija tęsia vertinimą (2018 m. gruodžio 6 d. duomenys).

⁵³ COM(2017) 612 final (2017 10 18).

kvietimą teikti pasiūlymus pagal policijos bendradarbiavimo, nusikalstamumo prevencijos, kovos su juo ir krizių valdymo finansinės paramos priemonę⁵⁴. Taip pat, įgyvendinant Europos regioninės plėtros fondą, yra paskelbtas kvietimas teikti pasiūlymus pagal iniciatyvą „Inovatyvūs miestų sprendimai“⁵⁵; šiuo kvietimu siekiama suteikti miestams inovatyvių sprendimų miesto saugumo uždaviniams. Be to, į su iniciatyvos „Horizontas 2020“ tikslu „saugi visuomenė“ susijusią 2018–2020 m. darbo programą įtrauktas specialus kvietimas teikti pasiūlymus dėl mokslinių tyrimų; šiuo kvietimu siekiama plėtoti inovatyvius viešųjų erdvių apsaugos sprendimus.

Atsižvelgdama į Europos Vadovų Tarybos 2018 kovo ir spalio mėn. susitikimuose pateiktus prašymus Komisija sustiprino savo **veiksmus kovojant su cheminėmis, biologinėmis, radiologinėmis ir branduolinėmis saugumo grėsmėmis** ir bendradarbiavimą su valstybėmis narėmis, visų pirma cheminių grėsmių srityje. Komisija ir valstybių narių ekspertai parengė bendrą susirūpinimą keliančių cheminių medžiagų sąrašą ir bendradarbiaus su gamintojais, kad būtų pagerintos tokių medžiagų nustatymo galimybės. Komisija, ieškodama galimybių sumažinti teroristų galimybes gauti cheminių medžiagų, kurias galima naudoti kaip cheminių išpuolių pirmtakus, taip pat pradėjo dialogą su privačiuoju sektoriumi. Komisija Europos branduolinio saugumo mokymo centre taip pat vykdo mokomąją kampaniją, kuria siekiama nacionalines teisėsaugos institucijas parengti nustatyti radiologines ir branduolines medžiagas. Daugiau kaip 100 policijos pareigūnų bus rengiami naudojant pažangią įrangą ir tikras branduolines medžiagas, kad būtų geriau pasirengę galimam išpuoliui naudojant nešvariąją bombą.

Atsižvelgdama į Europos Vadovų Tarybos 2018 m. birželio mėn. išvadas, Užsienio reikalų taryba 2018 m. spalio 15 d. patvirtino **naują ribojamųjų priemonių tvarką**, taikytiną kovojant su cheminių ginklų naudojimu ir platinimu. Europos Sąjungai tuo bus suteikta galimybė taikyti sankcijas, kurias sudaro draudimas asmenims ir subjektams, susijusiems su cheminių ginklų kūrimu ir naudojimu bet kurioje vietoje, neatsižvelgiant į jų pilietybę ar vietovę, keliauti į ES ir tokių asmenų bei subjektų turto įšaldymas⁵⁶.

2018 m. lapkričio 5–23 d. ES ir NATO lygiagrečiai ir koordinuotai vykdė ES ir NATO hibridinio pobūdžio pratybas. Pratybomis buvo siekiama saugioje aplinkoje pagerinti ir išplėsti ES gebėjimą reaguoti į sudėtingas hibridinio pobūdžio krizes, kurioms būdingas vidaus ir išorės aspektas, taip pat pagerinti bendradarbiavimą su NATO. Pratybose dalyvavo atitinkamos ES institucijos ir įstaigos, taip pat 25 valstybės narės ir Norvegija bei aštuonios ES agentūros. Šveicarija buvo stebėtoja.

Pasirengimo ir apsaugos srityje Komisija:

- ragina valstybes nares stengtis iki 2019 m. pabaigos visiškai įgyvendinti veiksmų planą, kuriuo siekiama sustiprinti pasirengimą cheminėms, biologinėms, radiologinėms ir branduolinėms saugumo grėsmėms;
- ragina valstybes nares ir privatųjį sektorių pagerinti bendradarbiavimą, kad būtų geriau apsaugotos viešosios erdvės, ir bendradarbiauti, kad būtų visiškai įgyvendintas

⁵⁴ https://ec.europa.eu/home-affairs/financing/fundings/security-and-safeguarding-liberties/internal-security-fund-police/union-actions_en, kvietimas galioja iki 2019 m. sausio 16 d..

⁵⁵ <https://www.uia-initiative.eu/en/urban-security>, kvietimas galioja iki 2019 m. sausio 31 d.

⁵⁶ 2018 m. spalio 15 d. Tarybos reglamentas (ES) 2018/1542 dėl ribojamųjų kovos su cheminio ginklo platinimu ir naudojimu priemonių.
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018R1542>.

3. Saugumo srities moksliniai tyrimai

ES saugumo srities moksliniai tyrimai yra viena sudedamųjų saugumo sąjungos dalių, dėl kurios gali atsirasti technologijų inovacijų ir žinių, labai svarbių plėtojant pajėgumus spręsti dabarties saugumo uždavinius, numatant būsimas grėsmes ir padedant užtikrinti konkurencingesnę Europos saugumo pramonę. Tai itin svarbu atsižvelgiant į poreikį spręsti strateginius saugumo klausimus, pavyzdžiui, susijusius su skaitmeninės infrastruktūros tiekimo grandine ir technologinių sudedamųjų dalių kilmės vieta.

Palyginti su kitomis sritimis, saugumo srities moksliniams tyrimams skiriamas ES finansavimas yra itin svarbus, nes sudaro apie 50 proc. viso viešojo finansavimo, ES ir nacionaliniu lygmeniu skiriamo saugumo srities moksliniams tyrimams⁵⁷. Nuo pat ES lygmens saugumo srities mokslinių tyrimų pradžios 2007 m., Europos Sąjunga daugiau kaip 400 projektų finansuoti skyrė per 2 mlrd. EUR, įskaitant sritis, kuriose esama ES politikos pokyčių, – tai pasakytina apie oro uostuose naudojamus kūno skenerius, pažangią teismo ekspertizę, priemones, kuriomis sprendžiama radikalizacijos internete problema, metodus, taikomus baudžiamosiose bylose renkant elektroninius įrodymus, ir technologijas, skirtas pirmojo reagavimo pajėgoms. Vykdomuose projektuose pakankamai dėmesio skiriama ateities technologijoms, tokioms kaip dirbtinis intelektas, kognityviosios sistemos ir duomenų analizė.

Iš pastarojo meto projektų matyti tiesioginis mokslinių tyrimų ir politikos įgyvendinimo bei plėtojimo ryšys; šis ryšys pastebėtas sienų saugumo ir tiekimo grandinės valdymo⁵⁸, cheminių, biologinių, radiologinių ir branduolinių saugumo grėsmių⁵⁹, elektroninių įrodymų tvarkymo⁶⁰ ir jūrų stebėjimo⁶¹ srityse.

⁵⁷ Tik aštuonios valstybės narės pareiškė įgyvendinančios struktūrizuotą nacionalinę saugumo srities mokslinių tyrimų programą.

⁵⁸ Projektas CORE buvo pirmasis projektas, kurį vykdant taikyta tiekimo grandinės valdymo blokų grandinės technologija. Kelios pagrindinės logistikos bendrovės, pvz., MAERSK-IBM, „Seacon Logistics“ ir „Royal Flora Holland“, projekto CORE rezultatus naudoja kurdamos savo internetines logistikos sistemas; projektas Nr. 603993, FP7-SEC-2013-1, projektas pradėtas vykdyti 2014 5 1, daugiau informacijos galima rasti adresu https://cordis.europa.eu/project/rcn/188515_en.html.

⁵⁹ Vykdamas projektą TOXITRIAGE pateikta paprastai naudojama cheminių ir biologinių saugumo grėsmių nustatymo sistema ir veiksmingas koordinavimo mechanizmas, taikomas nustatant pagalbos aukoms pirmumą, dalyvaujant įvairių rūšių už pirmuosius reagavimo veiksmus atsakingoms tarnyboms; projektas Nr. 653409, H2020-DRS-2014, projektas pradėtas vykdyti 2015 9 1, daugiau informacijos galima rasti adresu https://cordis.europa.eu/project/rcn/194860_en.html.

⁶⁰ Vykdamas projektą EVIDENCE apibrėžta veiksmų gairių rengimo strategija, tikslai ir veiksmai, kurių reikia siekiant sukurti bendrą Europos teisingo ir suderinto elektroninių įrodymų tvarkymo sistemą. Šiais rezultatais buvo naudojamos rengiant Komisijos pasiūlymo dėl teisėkūros procedūra priimamo šios srities akto įžanginį poveikio vertinimą; projektas Nr. 608185, FP7-SEC-2013-1, projektas pradėtas vykdyti 2014 3 1, daugiau informacijos galima rasti adresu https://cordis.europa.eu/project/rcn/185514_en.html.

⁶¹ Projektas CLOSEYE buvo pirmas pavyzdys, kaip ES finansuojamais moksliniais tyrimais galima sujungti pajėgumų spragų nustatymą ir technologinių sprendimų tokioms spragoms pašalinti diegimą. Vykdamas šį projektą buvo remtasi ES anksčiau finansuotais jūrų sienų stebėjimo moksliniais tyrimais, ir šiuo projektu buvo rasti sprendimai, kuriais galima pagerinti mažų laivų pastebėjimą, nustatymą ir sekimą jūroje. Taigi, remdamosi projekto CLOSEYE rezultatais dviejų valstybių narių (Ispanijos ir Portugalijos) institucijos ėmėsi viešųjų pirkimų iniciatyvos. Ispanija pasinaudojo išorės sienų paramos priemone, todėl buvo užtikrinta šių dviejų ES fondų sinergija. Projektas Nr. 313184, FP7-SEC-2012-1, projektas pradėtas

Atsižvelgiant į ypatingą saugumo sektoriaus pobūdį (jame rinkos dalyviai daugiausia yra viešojo sektoriaus institucijos), tinkamą mokslinių tyrimų rezultatų panaudojimą galima užtikrinti, tik jeigu moksliniai tyrimai pripažįstami kaip viena iš sudedamųjų platesnio pajėgumų plėtojimo proceso, sutelkiančio politikos formuotojus, specialistus, pramonės ir akademinio pasaulio atstovus, dalių. Siekiant nustatyti pajėgumų spragas ir apibrėžti pajėgumų prioritetus, pagal kuriuos prireikus būtų galima nustatyti mokslinių tyrimų poreikius, labai svarbu, kad dar ankstyvame etape glaudžiai bendradarbiautų visi suinteresuotieji subjektai. Tokiam požiūriui skatinti, Komisija savo darbe glaudžiai bendradarbiauja su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais.

Siekiant geriau informuoti apie rezultatus, gruodžio 5–6 d. Briuselyje buvo surengtas **2018 m. saugumo mokslinių tyrimų renginys**, jame dalyvavo apie 900 suinteresuotųjų subjektų iš visos Europos ir jiems buvo parodyta, kokį poveikį turi ES finansuojami saugumo srities moksliniai tyrimai. Tą pačią savaitę taip pat vyko Saugios, apsaugotos ir atsparios visuomenės naudotojų bendrijos susibūrimas – rengti specialių grupių susitikimai, aprėpę įvairias saugumo srities mokslinių tyrimų temas, taip pat vyko metinis Tarptautinis pirmojo reagavimo pajėgoms skirtų pažangių inovacijų forumas.

Rengdama pasiūlymą dėl būsimos mokslinių tyrimų ir inovacijų paramos programos („Europos horizontas“, 2021–2027 m. daugiamečių finansinės programos dalis) Komisija aiškiai nustatė, kad saugumo srities moksliniai tyrimai ir toliau turėtų būti svarbi prioritentinė sritis. Programa „Europos horizontas“ bus siekiama labiau papildyti kitas mokslinių tyrimų programas, įgyvendinamas tokiose srityse kaip gynyba, taip pat užtikrinti sinergiją su susijusiomis finansavimo programomis, pavyzdžiui, Vidaus saugumo fondu, Integruoto sienų valdymo fondu, įskaitant Sienų valdymo ir vizų priemonę, ir skaitmeninės Europos bei regioniniais fondais. Programa taip pat bus siekiama plėsti ES agentūrų ir specialistų vaidmenį per visą mokslinių tyrimų ciklą.

2018 m. gruodžio 7 d. Komisija priėmė komunikatą ir suderintą veiksmų planą⁶² dėl bendradarbiavimo kuriant **dirbtinį intelektą**, ir nurodė, jog reikia siekti didžiausios dirbtinio intelekto naudos saugumo sektoriuje, įskaitant teisėsaugos agentūras ir įmones. Parengusi suderintą veiksmų planą Komisija ketina principus transformuoti į konkrečius veiksmus, kuriuos turėtų kartu įgyvendinti Komisija ir valstybės narės. Visi trys dirbtinio intelekto saugumo aspektai⁶³ aiškiai matyti visuose veiksmuose nuo mokslinių tyrimų iki tokių technologijų pateikimo rinkai.

Komisija yra įsipareigojusi integruoti diskusijas rizikos ir galimybių, susijusių su dirbtiniu intelektu, klausimais į platesnę saugumo plėtojimo strategiją, atsižvelgiant į įvairius kiekvienai saugumo sričiai būdingus scenarijus, poreikius, spragas ir alternatyvas. Be to, Komisija ketina kartu su Saugios visuomenės programos komitetu aptarti atitinkamų veiksmų įtraukimą į iniciatyvos „Horizontas 2020“ darbo programą iki 2020 m.

Kalbant apie **saugumo srities mokslinius tyrimus**, Komisija:

- 2019 m. kovo–rugpjūčio mėn. skelbs iniciatyvos „Horizontas 2020“ saugios

vykdyti 2013 4 1, daugiau informacijos galima rasti adresu https://cordis.europa.eu/project/rcn/108227_en.html.

⁶² COM(2018) 795 *final* (2018 12 7).

⁶³ Dirbtiniu intelektu grindžiamų technologijų kibernetinis saugumas, dirbtinio intelekto naudojimas saugumo tikslais, įskaitant nusikalstamos veikos ir terorizmo prevenciją, nustatymą ir tyrimą, taip pat dirbtinio intelekto kenkėjiško ir nusikalstamo naudojimo prevenciją.

4. Išorės matmuo

2018 m. lapkričio 8 ir 9 d. Vašingtone buvo surengtas **ES ir JAV teisingumo ir vidaus reikalų ministrų susitikimas**, per šį susitikimą ES ir JAV kolegos naudingai dalijosi patirtimi, ir tuo dar kartą buvo patvirtintas jų įsipareigojimas spręsti bendrus teisingumo ir vidaus reikalų srityse kylančius uždavinius. Visų pirma, buvo bendrai pabrėžta veiksmingo dalijimosi informacija svarba kovojant su terorizmu. ES ir JAV pabrėžė dalijimosi keleivio duomenų įrašų informacija, kaip priemonės, kuria siekiama neleisti teroristams keliauti, svarbą ir susitarė rengti 2019 m. vykšančiam bendram vertinimui, kaip laikomasi ES ir JAV susitarimo dėl keleivio duomenų įrašų nuostatų. Be to, ES ir JAV pakartojo, kad kovai su kibernetiniais nusikaltimais ir kibernetinio saugumo didinimui teikiamas pirmumas. Abi šalys susitarė ieškoti galimybių pasirašyti ES ir JAV susitarimą dėl elektroninių įrodymų. Europos Sąjunga ir Jungtinės Valstijos taip pat pripažino, kad reikia stiprinti savo pastangas spręsti uždavinius, susijusius su tuo, kad teroristai išpuoliams rengti ir skatinti naudoja internetu, tačiau kartu reikia gerbti žmogaus teises, įskaitant žodžio laisvę. Abi šalys pripažino, kad demokratinių valstybių rinkimų sistemoms kyla precedento neturintys uždaviniai, ir, jiems spręsti, panašaus požiūrio besilaikančios valstybės turi bendradarbiauti bei keistis geriausia patirtimi. Europos Sąjunga ir Jungtinės Valstijos susitarė nuo kito 2019 m. vykšančio vyresniųjų pareigūnų posėdžio reguliariai palaikyti dialogą šiais klausimais⁶⁴.

Buvo tęsiamos ES ir Kanados derybos dėl **atnaujinto susitarimo dėl keleivio duomenų įrašo**. Komisija Tarybą bei Europos Parlamento Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetą ir toliau reguliariai informuos apie daromą pažangą.

2018 m. lapkričio 30 d. vyko pirmas derybų dėl ES ir Turkijos susitarimo dėl Europolo ir Turkijos institucijų, kurių kompetencija apima kovą su sunkiais nusikaltimais ir terorizmu, keitimosi asmens duomenimis raundas. Komisija, siekdama pradėti pirmą derybų su Izraeliu raundą, taip pat palaiko ryšius su Izraelio institucijomis. 2018 m. gruodžio 3 d. buvo surengtas ES ir Alžyro, Egipto, Jordanijos, Libano, Maroko bei Tuniso atstovų susitikimas aptarti galimą būsimą tų šalių teisėsaugos institucijų ir Europolo bendradarbiavimą, įskaitant darbinius susitarimus ir galbūt sutartis dėl keitimosi asmens duomenimis.

ES toliau siekia su šalimis partnerėmis palaikyti **dialogą kovos su terorizmu** klausimais. 2018 m. lapkričio 12 d. Briuselyje vykstant ES ir Indijos dialogui kovos su terorizmu klausimais buvo aptarti klausimai, susiję su keitimusi informacija ir galimu bendradarbiavimu su Europolu. 2018 m. lapkričio 29 d. Briuselyje vykstant ES ir Pakistano dialogui kovos su terorizmu klausimais buvo aptartos pastangos kovoti su terorizmo finansavimu pasitelkiant Finansinių veiksmų darbo grupę. 2018 m. lapkričio 12 d. vykstant Vyriausiosios įgaliotinės ir pirmininko pavaduotojos F. Mogherini vadovaujamam ES ir Alžyro dialogui kovos su terorizmu ir regiono saugumo klausimais buvo aptartos pastangos atkurti saugumą Libijoje ir Sahelyje. 2018 m. lapkričio 27 d. Briuselyje vyko pirmasis ES ir Kuveito vyresniųjų pareigūnų susitikimas, skirtas aptarti tolesnio keitimosi galimybes, taip pat galimybes galbūt bendradarbiauti ateityje tokiais klausimais, kaip kova su terorizmu, organizuotas nusikalstamumas ir kibernetinis saugumas.

⁶⁴

<https://www.consilium.europa.eu/lt/press/press-releases/2018/11/09/joint-eu-u-s-statement-following-the-eu-u-s-justice-and-home-affairs-ministerial-meeting/>.

2018 m. lapkričio mėn. pirmą kartą Irako kariuomenės ir teisėsaugos subjektai dalyvavo mokymuose, susijusiuose su įrodymų rinkimu kovos lauke; mokymai buvo surengti NATO Stabilumo palaikymo kompetencijos centro, esančio Vičencoje, Italijoje, Italijos karabinierių mokymo centre. Šis mokymas yra dalis trejų metų ES, INTERPOLO ir NATO projekto, kuriuo siekiama užtikrinti, kad su sunkiais nusikaltimais ir terorizmu konflikto zonose susiję asmenys būtų patraukti į teismą. Šis projektas – konkreti ES veikla, susijusi su gebėjimų teisėtai rinkti „Da'esh“ kovotojų padarytų nusikaltimų įrodymus stiprinimu, ir ši veikla galiausiai gali tapti platesnio masto tarptautiniu Irako ir ES teisėsaugos agentūrų bendradarbiavimu.

IV. IŠVADA

Iš ataskaitos matyti, kad siekiant kurti veiksmingą ir tikrą saugumo sąjungą padaryta didelė pažanga. Tačiau kartu pabrėžiama, kad teisėkūros institucijoms ir valstybėms narėms reikia labiau stengtis užbaigti teisėkūros procesus ir įgyvendinti priimtas priemones, kad ES piliečiams būtų užtikrintas didesnis vidaus saugumas. 2019 m. gegužės mėn. vyks Europos rinkimai, taigi ateinančios savaitės bus lemiamos siekiant tolesnės pažangos ES lygmeniu plėtojant ir įgyvendinant tinkamas saugumo politikos priemones.